

ÉVES JELENTÉS
2013

tasz

Kedves TASZ-barátok, Partnerek és Érdeklődők!

A **Társaság a Szabadságjogokért** jogvédő szervezet idén tizenkilenc éves. Gyakran kapjuk meg mi, taszosok azt a kérdést, hogy lehet-e még jogot védeni Magyarországon, ahol tudatosan építik le a szabadságot, veszik semmibe az emberi méltóságot, a jogokra közvetlenül ható törvények egyik napról a másikra, gyakorlatilag egyeztetés nélkül változnak, a hatalom korlátját jelentő intézményekre egyre kevésbé lehet számítani, és a sajtónak is csak egy egyre szűkülő része érdeklődik a mondanivalónk iránt. Való igaz, folyamatos és rendszerszintű támadásokat tapasztalunk azon jogok ellen, amelyek kiterjesztéséért dolgozunk – ide tartozik például a polgárok szabad önrendelkezése, a magánszféra védelme, a diszkrimináció tilalma és a közéletben való részvételhez kapcsolódó jogok. Szűkült a jogvédő arzenál is, ahonnan eszközeinket válogathatjuk. 2013-ban az Alaptörvény negyedik módosítása mindenki számára egyértelművé tette, hogy a jelenlegi hatalomnak nincsenek tényleges alkotmányos határai. Az Alaptörvény kizárólag annyiban garantálja a jogokat, amennyiben az a politikai hatalom érdekeit szolgálja. Az állam adta környezet úgy változott ellenségessé, hogy a rendszerváltás óta sem nőtt ki egy jogaival tisztában lévő, azokért kiállni akaró generáció, így a civil társadalom sem erősödhetett meg. Mindezek ellenére, sőt mindezek miatt a kérdésre egy határozott igen a válasz. Még akkor is ha a megszokott tevékenységeinket, módszereinket újra kell gondolnunk: a cél nem teljesen új módszerek kitalálása, hanem a meglévők kellő újrahangolása. Továbbra is fogunk pereskedni és jogszabályt véleményezni, emellett viszont szeretnénk arra is kellő hangsúlyt fordítani, hogy a tevékenységünkön keresztül az emberi jogok és a jogállam egyre többek számára váljon olyan értékké, amelyért maguk is hajlandók és képesek is kiállni.

A TASZ korábban nem adott ki évente a nagy

Kapronczay Stefánia

Ügyvezető igazgató

nyilvánosság számára készített összefoglalót a tevékenységéről. Idén két ok miatt döntöttünk mellett, hogy kiadványt, éves jelentést írjunk az Emberi Jogok Világnapjára. Egyrészt, magunk is felismertük, hogy az elmúlt évek sorozatos és felháborító, emberi jogokat és jogállamiságot sértő intézkedései után könnyű érzéketlenné válni ezek iránt. Szeretnénk ezzel a gyűjtéssel rámutatni, hogy a TASZ tevékenységéhez, programjaihoz kapcsolódóan melyek voltak azok kiemelkedő jogsértések, amelyek mellett nem mehetünk el szó nélkül, amelyekre emlékeznünk kell, mert mindannyiunk szabadságát és méltóságát sértik. Másrészt, kapcsolódva az imént megválaszolt, gyakran nekünk szegezett kérdéshez: szeretnénk megmutatni, hogy még ilyen cudar időkben is van értelme jogvédőnek lenni. A kiadvány kiemeli az idei év eredményeit is: dicsekszünk a sikereinkkel, amelyekről hisszük, hogy valamennyi állampolgár számára győzelmet jelentenek. Emellett felsorolunk jó néhányat abból a számos kiadványból, perből és videóból, ami bizonyítja, hogy idén sem tétlenkedtünk – méltóak maradtunk hírnevünkhöz mint az ország egyik legaktívabb civil szervezete.

2013 nehéz év volt a nagykorúvá vált TASZ számára szervezetileg is: sajnós, több munkatársunk nem dolgozik tovább velünk. Azonban a felsorolt kihívásokra is válaszul döntöttünk a szakmai vezetés megerősítése mellett, azért, hogy a magasszintű szakmai munkát és a polgárok felé való nyitást, a megszokott színvonalon egyesítő működést tovább tudjuk fokozni. Mindenkit biztosíthatunk, hogy továbbra is a hatalom rossz lelkiismerete maradunk. A TASZ csapatát alkotó munkatársak, ügyvédek és természetesen a pártoló tagjaink és önkénteseink nélkül azonban ez nem sikerülhetne. Köszönjük nekik, hogy mindent megtesznek azért, minél többen vallják:

Joggal vagy szabad!

Szabó Máté Dániel

Szakmai igazgató

MI A TASZ?

A **Társaság a Szabadságjogokért** tizenkilenc éve védi a polgárok jogait a hatalom indokolatlan beavatkozásaival szemben. Kiállunk a kiszolgáltatottak, a jogukat nem ismerő vagy érvényesíteni képtelen állampolgárokért. Eszközeink a jogaikban sérelmet szenvedettek egyedi ügyekben, például perekben való képviselése, a jogfejlesztés, így stratégiai pereskedés, a jogszabályok véleményezése és a polgárok, illetve a nyilvánosság tájékoztatása. Egyaránt jelen vagyunk a tárgyalóteremben és

minisztériumi egyeztetéseken, nemzetközi eseményeken, városi egyetemeken és kisebb falvakban. Partnereink között található számos hazai, külföldi és nemzetközi szervezet. A TASZ állandó munkatársai és önkéntesei együtt dolgoznak azért, hogy az alapvető jogok és jogelvek valóban érvényesülhessenek is Magyarországon. Támogatást nem fogadunk el a magyar államtól, szerveitől és politikai pártoktól, hogy megőrizzük függetlenségünket.

2013-ban velünk dolgoztak:

Bagyinszky Ferenc, Baltay Levente, Bence Rita, Bordás Róbert, Darányi András, Dojcsák Dalma, Erdey Péter, Folk György, Fazekas Tamás, Harmat Gabriella, Hegyi Szabolcs, Hidvégi Fanny, Horváth Judit, Hüttl Tivadar, Jokán Andrea, Jovánovics Eszter, Kapronczay Stefánia, Kardos Tamás, Kerényi György, Kertész Anna, Kis Tibor, Mráz Attila, Pelle Andrea, Perlik Nóra, Pető Márk, Polgár Andrea, Sánta Szabolcs Miklós, Sárosi Péter, Simon Éva, Simon Mihály, Siroki László, Sós Katalin, Surányi Ádám, Szabó Máté Dániel, Szöllősi Gábor, Takács István Gábor, Tóth Gábor Attila, Verdes Tamás, Vodál Anita, Zsolt Melinda.

TARTALOMJEGYZÉK

■	A JOGÁLLAM VÉDELME, GYÜLEKEZÉSI JOGI ÉS LELKIISMERETI SZABADSÁG.....	6-7.
	Hegyi Szabolcs - gyülekezési jogi és lelkiismereti szabadság programvezető	
■	SZÓLÁS ÉS SAJTÓSZABADSÁG PROGRAM.....	8-9.
	Dojcsák Dalma - szólásszabadság programvezető	
■	POLITIKAI RÉSZVÉTELI JOGOK PROGRAM.....	10-11.
	Mráz Attila - politikai részvételi jogok programvezető	
■	ADATVÉDELMI ÉS INFORMÁCIÓSZABADSÁG PROGRAM.....	12-15.
	Hidvégi Fanny - adatvédelmi és információszabadság programvezető	
■	ROMAPROGRAM.....	16-17.
	Jovánovics Eszter - romaprogram-vezető	
■	BETEGJOGOK ÉS ÖNRENDELKEZÉSI PROGRAM.....	18-19.
	Bence Rita - betegjogi programvezető	
■	HIV/AIDS PROGRAM.....	20-21.
	Bagyinszky Ferenc - HIV/AIDS programvezető	
■	FOGYATÉKOSÜGYI PROGRAM.....	22-23.
	Verdes Tamás - fogyatékosügyi programvezető	
■	DROGPOLITIKAI PROGRAM.....	24-25.
	Sárosi Péter - drogpolitikai programvezető	
■	JOGSEGÉLYSZOLGÁLAT.....	26.
	Vodál Anita - jogsegélyszolgálat munkatársa	
■	VIDEÓPROGRAM	27.
	Takács István Gábor - videóprogram-vezető	

IMPRESSZUM

Kiadja a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) - 2013. december

Fotók: Egyed Péter

Grafikai tervezés: Hajgató András

Nyomdai kivitelezés : Palatia Nyomda és Kiadó Kft

A JOGÁLLAM VÉDELME, GYŰLEKEZÉSI JOGI ÉS LELKIISMERETI SZABADSÁG PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A TASZ az alkotmányosság és a jogállam lebontása ellen a Magyar Helsinki Bizottsággal és az Eötvös Károly Intézettel 2010 óta közösen küzd. Tevékenységünk elsősorban az alkotmányosság, jogállamiság szempontjából releváns jogalkotói és kormányzati lépéseknek a kritikájára, valamint a közvélemény tájékoztatására irányul.

Miután a Velencei Bizottság értékelte a negyedik módosítást, és a kormány is reagált a kritikákra, a három jogvédő szervezet megvonta a kormányzat teljesítményének a mérlegét egy **elemzésben**.

A TASZ a Helsinki Bizottsággal és a Mérték Médiaelemző Műhellyel közösen **értékelte** az EU Parlamentje által végül elfogadott ún. Tavares-jelentést, és reagáltunk a kormánynak a jelentésről szóló álláspontjára.

A VILÁGNÉZETILEG ELKÖTELEZETT ALAPTÖRVÉNYRŐL

A lelkiismereti szabadság az ember legszemélyesebb döntéseinek háborítatlanságát hivatott garantálni, ezért a meggyőződéseink kialakítására és a testünk fölötti rendelkezésre vonatkozó bármely beavatkozást a lehető legszigorúbb mércével mérünk. A világnézetileg elkötelezett Alaptörvény hatályba lépése a lelkiismereti szabadság korlá-

tozásának új lehetőségeit teremtette meg: a közoktatásban a kötelezően választandó erkölcsstan és hittan, a testi önrendelkezés korlátozása, valamint az állam és az egyház összefonódása kiemelt figyelmet érdemel.

A jogfosztó és diszkriminatív egyháztörvényt már tavaly megtámadtuk mind az Alkotmánybíróság, mind az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt. Az Alkotmánybíróság idén meg is **semmisítette** a törvény legkritikusabb részeit [6/2013. (III. 1.) AB határozat] – a kormányzat azonban ennek ellenére is **fenntartja** a jogsértő állapotot. A **strasbourgi perben** még ítéletre várunk.

Készítettünk egy **alapvetést** arról, hogy miben látjuk a lelkiismereti szabadság értékét, valamint arról is, hogy a közoktatás részét képező, kötelezően választandó erkölcsstan és hittan milyen alkotmányossági aggályokat **vet fel**.

Az Alaptörvény negyedik módosítása ellen a parlamenti parkoló lezárásával tiltakozó középiskolásokat a rendőrség jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt szabálysértési bírsággal sújtotta. A felülvizsgálat során azonban kiharcoltuk, hogy a tüntető diákok büntetését **jelentősen enyhítse** a bíróság.

Aktivisták, jogvédők és politológusok részvételével **konferenciát** szerveztünk a polgári engedetlenség és a politikai tiltakozások alapjainak és magyarországi lehetőségeinek tisztázására.

A békés gyülekezéshez való jogot a demokratikus véleménynyilvánítás és a tiltakozás legfontosabb intézményének tekintjük, ezért minden segítséget megadunk azoknak, akik tüntetni akarnak, és bármely illegitim hatósági korlátozás esetén bíróság elé visszük az ügyet. A gyülekezési jogi törvény gyakorlatilag az egyetlen sarkalatos törvény, amely még a rendszerváltás idejéből származik, amelyet tehát a jelenlegi kétharmados kormányzat még nem módosított. Alkotmánybírósági és strasbourgi gyakorlata fontos értelmezési keretet teremt a törvény bírósági alkalmazásához, a rendőrségi jogalkalmazás viszont állandó kritikánk céltáblája.

latban. A rendeletet szerencsére azóta sem adták ki.

KIADVÁNYAINK

Jogvédő szervezetek, köztük a TASZ nemzetközi együttműködése keretében (INCLO - International Network of Civil Liberties Organisations) készült el a „Take the Streets Back!” című jelentés, amely kilenc országból származó eseteken keresztül mutatja be a békés gyülekezésekkel szembeni önkényes rendőri fellépések különböző változatait.

2013-ban a TASZ figyelme a gyülekezési jog terén az alábbiakra összpontosult:

A 3/2013. (II. 14.) AB határozat alapján sikeresen támadtuk bíróság előtt a rendőrséget és a Terrorelhárítási Központot: a TEK ál-területlezárásokkal igyekezett elvonni a közterületet a gyülekezések elől, és a rendőrség asszisztált ehhez (rendre hatáskör hiánya miatt utasította el a Várba és a miniszterelnök házához bejelentett tüntetéseket). A bírósággal azonban kimondattuk, hogy „nem tekinthető szükségesnek egy demokratikus társadalomban a politikai véleménynyilvánításra irányuló békés gyülekezést pusztán azon okból korlátozni, hogy azt védett személy jelenlétében kívánják megvalósítani.”

Véleményt írtunk a gyülekezési joghoz kapcsolódó rendőrségi feladatokról szóló BM-rendelet-tervezethez, ami átgondolatlanul és jogszerűtlenül szabályozna elemi kérdéseket a tüntetésekkel kapcsos-

Hegyi Szabolcs
gyülekezési jogi és lelkiismereti
szabadság programvezető

SZÓLÁS-SAJTÓSZABADSÁG PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

 A TASZ fellép a szólásszabadság indokolatlan korlátozása ellen, világnézetétől függetlenül védünk mindenkiket, a bíróságon vagy a médiában egyaránt. Kiállunk az újságírókért, akik munkája a demokratikus jogállam egyik alapintézménye, védjük a sajtó szabadságát akár a politikai, akár a gazdasági hatalom birtoklóival szemben.

A szólásszabadságot a TASZ olyan jogként védi, amely alapján mindenki azt mond, amit akar, amíg az mások szabadságát nem sérti, ugyanakkor magában foglalja a hallgatás jogát is (negatív szólásszabadság).

NEGYEDIK ALAPTÖRVÉNY-MÓDOSÍTÁS ÉS AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV SZABÁLYAI

 Az Alaptörvény negyedik **módosítása** nemcsak alapot ad arra, hogy a jogalkotó általános jogelvekre hivatkozva korlátozza a szólás szabadságát, hanem a kormány – még a parlamentben sem bízva – magába az Alaptörvénybe is súlyos korlátozó szabályokat emelt. Emiatt az Alaptörvény módosítása nem csak a szólásszabadságot korlátozó törvények megalkotására ad felhatalmazást, nem csak azok alkotmánybírói felülvizsgálatát próbálja – feltehetőleg hatékonyan – megakadályozni, hanem közvetlenül alkalmazható korlátokat is felállít. Ráadásul az Alaptörvénybe emelt, a szólásszabadságot **korlátozó szabályok** részben olyanok, amelyekről az Alkotmánybíróság már kimondta, hogy alkotmányellenesek. Az Alaptörvény új szakasza szerint emberi méltósága nem csak az embereknek, hanem egyes közösségeknek is van, sőt egyes csoportokat extra védelem illet meg a kritikával szemben. Erre tekintettel a szólásszabadság korlátozható. Az, hogy a szólás szabadsága nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére, azt a tévképzetet keltetheti, hogy ha felmerülne az emberi méltóság sérelme, a szólásszabadság alulmaradna vele szemben.

Az Alaptörvény módosításai visszaköszönnék az új **Polgári törvénykönyvben**. A nem demokratikus törvényhozási eljárás eredményeként megszülető kódex sérti a szólás- és sajtószabadságot, mert akadályozza a közhatalom-gyakorlók és más közszereplők bírálatát.

TOVÁBBRA IS ÖNCENZÚRÁRA KÉNYSZERÜLNEK AZ ÚJSÁGÍRÓK A BÜNTETŐJOGI FENYEGETETTSÉG MIATT

= A rágalmazás és a becsületsértés büntetőjogi tényállása és az ezek nyomán **indított eljárások** nyomást jelentenek az újságírók számára, akiket személyükben fenyeget az állam hatalma. Ezek a tényállások többletvédelmet biztosítanak a közhatalom gyakorlóinak a magánszemélyekhez képest, holott jogállamban éppen ennek az ellenkezője az elvárás: az állam képviselőinek szélesebb körben kell tűrnie a kritikát. A TASZ célja, hogy dekriminalizálja a rágalmazást és a becsületsértést, és a politikai kritikát ne fenyegetse büntetőjogi szankció.

SIKEREINK

👍 Szólásszabadság-pert nyertünk a TV2-vel szemben
Jogerősen is elutasította a TV2-t üzemeltető MTM-SBS Televízió Zrt. keresetét és fellebbezését a bíróság abban a perben, amelyet a tévétársaság Vágó István ellen indított. A Fővárosi Ítéletábla megerősítette, hogy a rendelkezésre álló információkból levont következtetés véleménynek minősül, amit alkotmányos védelem illet, és ezért azt tűrnie kell a felperesnek.

Tomcatet elítélték uszításért

Polgár „Tomcat” Tamást, aki blogjában arra buzdította olvasóit, hogy verjenek meg cigány embereket, elítélte a bíróság közösség elleni izgatásért. A TASZ szólásszabadság programja üdvözli, ha a jog szankcionál olyan kijelentéseket, amelyeket nem véd a szólás-szabadság. Helyesnek tartanánk, ha az ennél súlyosabb esetekben is következetesen élne az állam a büntetőhatalmával.

Nem sértette meg a Hír TV jóhírnevét a TASZ

A Fővárosi Törvényszék májusban **elutasította** a Hír TV keresetét, amelyet a csatorna a Társaság a Szabadságjogokért és az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány (CFCF) ügyvédje, Farkas Lilla ellen indított. A bíróság I. fokú, nem jogerős ítélete szerint az alperesek szólásszabadságukkal éltek, amikor a Hír TV Gyöngyöspatáról szóló, az iskolai szegregációt tagadó műsorát bírálták.

PARTNEREINK

👥 A program az alábbi hazai szervezetekkel dolgozik rendszeresen közösen: Eötvös Károly Intézet, Magyar Helsinki Bizottság, Mérték Médiaelemző Műhely, CivilMédia.

Dojcsák Dalma
szólásszabadság programvezető

POLITIKAI RÉSZVÉTELI JOGI PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

i A politikai részvételhez kapcsolódó jogok – a választójog és a választhatóság – a demokrácia sarokkövei. A program célja, hogy összefogja a TASZ tevékenységét a szabad és egyenlő választójog, a nyilvános és átlátható választási eljárás, valamint a szabad és hozzáférhető politikai beszéd törvényi feltételeinek megteremtése érdekében. Az új választási eljárási törvény, az Alaptörvény legújabb módosításainak szellemében született kampányszabályozás, és egyes csoportoknak a politikai részvételből való kizárása komoly alapjogi problémákat vetnek fel a felsorolt területek mindegyikén.

ÁTLÁTHATÓSÁG: A LEVÉLBE SZAVAZÓK NÉVJEGYZÉKÉNEK ÉS A SZAVAZATOK FELDOLGOZÁSÁNAK NYILVÁNOSSÁGA

= 2013 májusában több más szervezettel (Eötvös Károly Intézet, Magyar Helsinki Bizottság, Political Capital Institute, Transparency International) együtt **kifogásoltuk** a választási eljárási törvényt. A szabályozás nem adott lehetőséget nemzetközi megfigyelőknek, hogy ellenőrizzék a levélben szavazók névjegyzékét. Nem biztosította továbbá, hogy a levélben szavazók névjegyzékébe felvettek és a levélben szavazók száma nyilvános legyen. Ahogy a levélben érkezett szavazatok feldolgozása sem lett volna követhető sem a nemzetközi megfigyelők, sem a média számára. Kifogásainkra reagálva a választási eljárási törvényt az Országgyűlés módosította, az átláthatóság és az információszabadság imént felsorolt akadályai **megszűntek**. Javaslatainkat figyelmen kívül hagyva azonban a jogalkotó nem biztosította továbbra sem, hogy bármely magyar állampolgár számára nyilvános legyen a levélben és a külképviselőten szavazók névjegyzéke, ami továbbra is veszélyeztetheti a választási eljárás tisztaságát.

SZABADSÁG: A KAMPÁNY KORLÁTOZÁSA, A POLITIKAI BESZÉD TERÉNEK INDOKOLATLAN SZÚKÍTÉSE

 Szót emeltünk – hiába – az Alaptörvény negyedik, majd ötödik módosítása ellen, amelynek eredményeképp politikai hirdetések csak ingyenesen közölhetők bármely tévécsatornán. A politikai beszéd ilyesfajta indokolatlan korlátozása megfosztja a választópolgárokat a tájékozott szavazáshoz szükséges értékes információtól, és súlyosan sérti a politikai nézeteiket, programjukat megjeleníteni kívánó állampolgárok, pártok, intézmények érdekeit.

EGYENLŐSÉG: A LEVÉLBE SZAVAZÁS DISZKRIMINATÍV INTÉZMÉNYE

 Alkotmányjogi panaszt nyújtottunk be az Alkotmánybíróságnak, amelyben kifogásoljuk, hogy a levélben szavazás intézménye nem minden, a választások napján külföldön tartózkodó állampolgárnak áll a rendelkezésére. A jelenlegi szabályozás **diszkriminatív**: egyeseknek lehetőséget ad a levélben szavazásra, míg mások csak külképviselőken adhatják le szavazatukat; a két csoport eltérő joggyakorlási lehetőségeit pedig semmi nem indokolja. A levélben szavazás intézménye nem tudja kielégítően **biztosítani** a választások tisztaságát, azonban az intézményhez való hozzáférés diszkriminatív korlátozása ezen nem segíthet.

KIADVÁNYAINK

Külföldről szavazás 1x1

PARTNEREINK

A program az alábbi hazai szervezetekkel dolgozik rendszeresen közösen: Eötvös Károly Intézet, Magyar Helsinki Bizottság, Political Capital Institute, Transparency International.

Mráz Attila

politikai részvételi jogok programvezető

ADATVÉDELMI ÉS INFORMÁCIÓSZABADSÁG PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

 A TASZ adatvédelmi programjának célja, hogy az állam és az üzleti szféra kizárólag az elengedhetetlenül szükséges adatokat kezelje a polgáraitól, és az emberek maguk határozhassák meg, hogy a róluk szóló ismereteket kivel osztják meg. A program keretében feltárjuk a jogalkotásban rejlő veszélyeket, konkrét esetekben pedig jogsegélyt nyújtunk.

Az információszabadság biztosítja a közhatalmi szervek tevékenységének és a közpénzek felhasználásának átláthatóságát. Ennek kikényszerítésére a közérdekű adatok igénylésével és adott esetben perlésével történik, melyben segítséget nyújtunk bárkinek, de újságírókkal különösen szoros az együttműködésünk.

AZ INFORMÁCIÓSZABADSÁG TÖNKRETÉTELE ÉS ÚJRAÉLESZTÉSE

 2013 tavaszán robbant ki a dohányárusítás államosítása körüli korrupciós botrány, a sajtóban trafikmutyi néven elhíresült pályázat, amely alapján eldőlt, hogy kiknek a kezébe kerültek a trafikok. A gyanús pályázatok átláthatósága érdekében közérdekű adatigénylést **nyújtott be** a TASZ vezetésével több civil szervezet és meghatározó online újság. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen pontszámokat kaptak a vesztes és győztes pályázatok, azok megalapozottak voltak-e a benyújtott tervek alapján és hogy kik bírálták el ezeket. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium megtagadta az adatok kiadását, ezért közösen megindítottuk a közérdekű adatok kiadása iránti pert. Az ilyen perek soron kívül tárgyalandók, ennek ellenére a bíróság a mai napig nem tűzte ki az első tárgyalást sem, pedig a keresetet még májusban adtuk be.

A trafik-botrány legsúlyosabb következménye azonban nem is a konkrét pályázat kimenetele, hanem az információszabadság törvény módosítása volt. Néhány nappal a trafikos adatigénylésünk tervének nyilvánosságra kerülése után a parlament civil szervezetek és újságírók tiltakozása közepette kivételes **sürgős eljárásban** két nap alatt elfogadta az információszabadságot alapjaiban korlátozó, botrányos törvénymódosítást. A köztársasági elnök politikai vétőt emelt a módosításokkal szemben, **viszакüldte** a parlamentnek a módosítás szövegét újabb megfontolásra, de nem élt leghatékonyabb eszközével, nem fordult az Alkotmánybírósághoz azzal, hogy a testület vizsgálja meg az új szabályok alkotmányellenességét, alapjogkorlátozó mivoltát.

Ez a törvénymódosítás — pontosabban annak indokolása — vezette be a közbeszédbe a visszaélészerű adatigénylés fogalmát. A jogalkotó szándéka az volt, hogy az adatkezelő visszaélészerűnek minősíthessen és így elutasíthasson olyan kéréseket, amelyek túl sok kérdést tartalmaznak, teljesítésük túl nagy terhet róna az állami szervre vagy olyan személytől származnak, akik túl gyakran adnak be adatigényléseket. A TASZ álláspontja szerint ez teljes nonszensz, az Alaptörvény által is biztosított alapjoggal nem lehet visszaélni. Az adatkezelő természetesen bármilyen adatigénylést visszautasíthat, de akkor bíróság előtt bizonyítania kell, hogy az elutasítás indokolt és jogszerű volt.

A vétó következtében az információszabadság törvény hatályát szűkítő rendelkezés ugyan kikerült a törvény új szövegéből, de a parlament végül beiktatott egy olyan szabályt, ami korlátlan lehetőséget biztosít az adatkezelő közfeladatot ellátó szervezeteknek, hogy elutasítsák az adatigényléseket. Az információszabadság törvény beiktatott új rendelkezése lehetőséget teremt az információszabadság teljes ellehetetlenülésére azáltal, hogy az adatkezelő megtagadási indokként hivatkozhat arra, hogy az adatigénylés átfogó, tételes vagy számlaszintű volt. A józanész alapján is belátható, hogy közpénzköltést szinte lehetetlen ellenőrizni a pénz elköltése mögött álló szerződés és számla hiányában. Alapjogi szempontból az átfogó kifejezés a leginkább aggályos, mivel olyan gumifogalom, melynek alkalmazása aránytalanul korlátozza a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő alapjogot.

A bírói jogalkalmazásra vár, hogy kialakítsa az új szabályok értelmezését, melynek befolyásolására a TASZ stratégiai pereket indít.

SIKEREINK

Eddigi legnagyobb sikerünk ebben a témában a ParlagfüPollenNO társaság pere volt, amelyben a jogi képviseletet láttuk el és a bíróság elsőfokon kimondta, hogy az adatkezelők számára nem lehet automatizmus ez a fajta elutasítás, hanem mérlegelési lehetőségük van az adatigénylés teljesítése kapcsán. Márpedig az információszabadság törvény – az Alaptörvénnyel és az Alkotmánybíróság határozataival összhangban – úgy rendelkezik, hogy ilyen esetben a megtagadás alapját szűken kell értelmezni. Egyértelműen igazolja az adatok nyilvánosságához fűződő nagyobb súlyú közérdeket az érintettek száma és az adatok mögött lévő közpénz nagysága.

Bár a bírósági ítélet előremutató az információszabadság – a törvénymódosítás hatályba lépése ellenére – jövőbeni érvényesülését illetően, de önmagában nem jelent garanciát a jogkorlátozás orvoslására.

A MEGFIGYELÉSI BOTRÁNY

Az amerikai nemzetbiztonsági ügynökség és brit társszervezete titkos megfigyeléséről Edward Snowden rántotta le a leplet. Nemzetbiztonsági okokból — főleg a terrorelhárításra hivatkozva — számos ország kiterjesztette megfigyelési tevékenységét a 2001. szeptember 11-i tragikus események után. Lényeges azonban, hogy ezek a megfigyelések csak akkor minősülnek jogszerűnek, ha (eljárás) garanciák biztosítják az emberek privátszférájának védelmét (pl. bírói engedély szükségessége a titkos megfigyeléshez). Sejtethető volt, hogy léteznek olyan kiterjedt megfigyelési rendszerek, amelyek túllépnek a törvényi kereteken kihasználva a töménytelen személyes adatot, amely az internet elterjedése következtében a szolgáltatók rendelkezésére áll. Ugyanakkor a modern politika történetében eddig példátlan, hogy valaki ezzel le is bukjon, Amerikával pedig most ez történt. Jelenlegi tudomásunk szerint az amerikai és brit hírszerzés szinte korlátlanul hozzáférhetett nemcsak forgalmi adatokhoz (pl. egy telefonhívás kezdete és vége), hanem a kommunikáció tartalmához (pl. email szövege) is.

Természetesen az ügy Magyarországot is érinti. A TASZ egy nemzetközi együttműködés keretében a brit Liberty elnevezésű civil szervezet képviselével **pert indított** a brit titkosszolgálatokkal szemben, mert valószínűsíthető, hogy az ún. Tempora (az amerikai PRISM brit megfelelője) program keretében megfigyelték a TASZ kommunikációját is. A per kimeneteltől függ, hogy előre- vagy visszalépésnek tekintjük a megfigyelések nyilvánosságra kerülését.

KÚRIAI GYŐZELEM AZ ÜZLETI TITOK FELETT

A TASZ végül a Kúrián is **megnyerte** az országos kereskedelmi tévék frekvenciahasználati szerződéseikért folyó közérdekű adatok kiadása iránti pert az NMHH Médiatanácsával szemben. A perben a TV2 és az RTL beavatkozóként vett részt a Médiatanácsot támogatva, hogy elkerüljék a szerződések nyilvánosságra hozatalát.

A per jogi kérdéseinek középpontjában az üzleti titok fogalma állt. A Kúria a jogerős ítéletet helybenhagyva hangsúlyozta a közpénz-költésre vonatkozó adatok Alaptörvényben is rögzített nyilvánosságát, valamint kiemelte, hogy egy szerződés egésze is lehet közérdekű adatigénylés tárgya. A bíróság szóbeli indokolásában kifejtette, hogy az üzleti titokkal kapcsolatban nem volt megalapozott az NMHH és a tévék érvelése.

Ez az ügy tökéletes példa arra, hogy mi a **jelentősége** az üzleti titok fogalma alóli kivételeket tartalmazó szabálynak. A TASZ több fórumon felszólalt az ellen, hogy az új Polgári törvénykönyvben ez a szabály nem szerepel. A Polgári törvénykönyv 2014. március 15-én hatályba lépő szövege kizárólag azt állapítja meg, hogy mi az üzleti titok, viszont a közpénzek használatával kapcsolatos információkat nem szabályozza kivételként. A TASZ súlyos aggodalma az volt, hogy ennek következményeként, az új Polgári törvénykönyv alapján, az állami vagyonnal gazdálkodó szervek üzleti titokra hivatkozva takargathatják szerződéseiket és a beruházásokkal kapcsolatos információkat, ez pedig a korrupció melegágya. A kivételre vonatkozó szabály a Polgári törvénykönyv helyett ugyan bekerült az információszabadság törvénybe, azonban az új rendelkezés több kívánnivalót is hagy maga után.

FONTOSABB ÁLLÁSPONTOK

A TASZ részt vett a KIM antikorrupciós munkacsoportjában az információs szabadság törvény botrányos, az átláthatóságot korlátozó módosításáig, amely kilépésre kényszerítette a mérvadó NGO-kat. A törvény-módosítási folyamat során gyakorolt együttes civil **nyomással elértük** hogy a köztársasági elnök megvétozza a törvényt. A végeredmény sajnos továbbra is korlátozza a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, de legalább néhány alapjog-sértő rendelkezés kikerült a törvény szövegéből.

Az egyeztetések során **véleményeztük** a bejelentővédelmi törvény koncepcióját. Sajnos a végül elfogadott törvény nem tartalmazza a civil szervezetek ajánlásait, de főleg a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt érintő korrupciós botrány kapcsán sikerült nagy nyilvánosságot szerezni a törvény visszásságainak. Egy ezzel összefüggő büntetőeljárásban a TASZ vállalta a közérdekű bejelentő jogi képviselését.

A nemzetbiztonsági törvény módosítása azt eredményezi, hogy állami közép- és felsővezetőket évente kétszer harminc napra bírói engedély nélkül meg lehet figyelni, még hozzá a titkos információgyűjtés minden módszerével (telefonhívások lehallgatása, lakás bepoloskázása stb.). A **TASZ véleménye** nemzetközi visszhangot is kiváltott, és a Tavares-jelentés egyik meghatározó eleme lett a nemzetbiztonsági törvény bírálata.

A TASZ több programja kifogásolta az új Polgári törvénykönyv **rendelkezéseit**. Az üzleti titok újraszabályozása azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy súlyosan sérül a közpénzek átláthatósága, nyomonkövethetősége. Ezt sikerült megakadályozni, és ugyan nem ideális formában, de a legfontosabb garanciális szabályokat sikerült elfogadtatni a jogalkotóval.

PARTNEREINK

2013-ban a TASZ tovább erősítette nemzetközi kapcsolatrendszerét. Az INCLO-beli (International Network of Civil Liberties Organisations) együttműködésnek köszönhetően indítottunk pert a brit brit nemzetbiztonsági szervezetek ellen, mivel a kiterjedt megfigyelésekkel megsértették több civil szervezet magán-szféráját.

Az Open Government Partnership elnevezésű nemzetközi együttműködésben a TASZ aktív részese volt Magyarország vállalásainak kialakításának. Bár a kormány végül meghiúsította az igazán forradalmi, az átláthatóságot biztosító rendelkezések bevezetését, de a magyar és nemzetközi nyilvánosságnak köszönhetően sikerült kontrollt gyakorolni a folyamat fölött.

Átlátszó.hu, Energia Klub, K-Monitor, Transparency International - Magyarország

Hidvégi Fanny
adatvédelmi és információs szabadság
programvezető

ROMAPROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A Romaprogram célja, hogy Magyarországon csökkenjen a romákkal szembeni előítéletesség, diszkrimináció és rasszista erőszak mértéke.

A program fókusza a hatósági, intézményi diszkrimináció, e káros és jogellenes jelenséggel szemben jogi és **kommunikációs eszközökkel** lépünk fel. Elsősorban a rendőrségi, illetve egyéb büntető jogalkalmazásbeli hátrányos megkülönböztetéssel foglalkozunk, mint például a romákkal szembeni aránytalan, zaklató rendőri intézkedésekkel, illetve a gyűlöletbűncselekmények kapcsán a jogalkalmazás terén megfigyelhető kettős mércével. Rendszeresen véleményezünk olyan jogszabályokat, amelyek a mélyszegénységben élőket, így elsősorban a közöttük felülreprezentált romákat hátrányosan különböztetik meg, a komplex, támogató programok helyett a magánszférába túlzottan is beavatkozó, rendészeti szemléletmódot helyezik előtérbe. Ügyeinkről, témáinkról **videófilmeket** is készítünk, amelyekkel célunk az **ismeretterjesztés** és a közvélemény pozitív irányba történő befolyásolása.

KETTŐS MÉRCE A JOGALKALMAZÁSBAN

Azt a kilenc sajbábonyi roma férfit, akik 2009-ben, a sorozatgyilkosságok évében rasszista támadástól tartva szélsőségeseknek vélt személyek autójára támadtak, másodfokon is magyarellenes rasszista bűncselekményért **ítélték el** 2013 őszén. A Debreceni Ítéltábla még súlyosította is az elítéltek letöltendő börtönbüntetésait. A TASZ szerint kirívó a kettős mérce a jogalkalmazásban. Amíg

ugyanis romákkal szembeni rasszista cselekmények esetében szinte lehetetlen vádemelésig eljutatni az ügyeket, addig romák által elkövetett cselekmények esetében a jogalkalmazó alaptalanul, akár visszaélészerűen alkalmazza a gyűlöletbűncselekmény tényállást. Utóbbira példa a sajbábonyi ügy, ezért vállaltuk el az egyik vádlott védelmét. Mivel a másodfokú, jogerős döntés szerintünk súlyos jogalkalmazói hibák sorozata folytán tévesen minősíti az elkövetett cselekményt, ezért annak felülvizsgálatát fogjuk kérni a Kúriától.

A MÉLYSZEGÉNYSÉG KRIMINALIZÁCIÓJA

A kormány 2013-ban is folytatta a mélyszegénységben élők kriminalizálására irányuló jogalkotását. A kormány javaslatára az Országgyűlés például megszavazta tavasszal azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi emberek kizárását a közmunkából (a legtöbb kisteleplésen a munkanélküliek számára egyetlen jövedelemforrástól) azon az alapon, hogy gyermekük iskolai hiányzása miatt velük szemben szabálysértési eljárás indult (tehát még azt sem kell megvárni, hogy a szabálysértési felelősséget a hatóság jogerősen megállapítsa). A módosítás folytán azok is eleshetnek a közmunkától, akiknek nincsenek meg az anyagi lehetőségeik lakókörnyezetük tisztántartására, ami egyébként — önkormányzati rendelet alapján — több szociális támogatás megvonásához is vezethet. A TASZ Romaprogramja **véleményezte** a kormány törvényjavaslatát. Kifejtettük, hogy a tervezett új szabályok több alkotmányos alapvetet illetve alapjogot, többek között a jogbiztonság elvét, az ártatlanság védelmét, az egyenlő bánásmódhoz, a tisztességes eljáráshoz és

a jogorvoslathoz való jogot is sértik. Miután a parlament elfogadta a törvénymódosítást, az alapjogi biztoshoz fordultunk. Az ombudsman egyetértett kifogásainkkal, és megtámadta a szabályozást az Alkotmánybíróságon.

A MAGYARELLENES INDÍTÉK NEM BIZONYÍTHATÓ

A sajobábonyi ügghöz nagyon hasonló miskolci ügyben, amelyben szintén magyarellenes erőszakkal vádoltak meg rasszista támadástól tartó, és ezért szélsőségeseknek gondolt emberek járművére támadó romákat, a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokúval – úgy találta, hogy a magyarellenes indíték nem bizonyítható. Ezért – a TASZ álláspontjával egyezően – garázdasággá, vagyis enyhébb súlyú, nem rasszista indíttatású bűncselekménnyé minősítette az esetet, és enyhítette a kiszabott büntetéseket. A Miskolci Törvényszék jogerős döntése – amely egyben rámutat a sajobábonyi ügyben a Debreceni Ítéltábla által hozott másodfokú határozat hibáira is – egyrészt azért nagyon fontos, mert felismerte, hogy az elsőfokú döntés elfogadhatatlan módon a kollektív bűnösség elvén alapult, másrészt azért, mert kimondta, hogy szélsőséges, rasszista csoportok nem élvezhetnek speciális büntetőjogi védelmet.

EGY IZGALMAS ANTIDISZKRIMINÁCIÓS PER

A TASZ Romaprogramja keretében 2013-ban indította meg első olyan perét, amelyben saját nevében közérdekű igényt érvényesít a sérelmet szenvedett konkrét személyek helyett. A pert a rendőrség ellen indítottuk, amely szerintünk megsértette a gyöngyöspatai romák egyenlő bánásmódhoz való jogát azzal, hogy nem lépett fel a szélsőséges „járőrözőkkel” szemben 2011 tavaszán, és azzal is, hogy a „járőrözéssel” egyidejűleg, és azután még hónapokon át, zaklató jellegű szabálysértési bírságolási gyakorlatot folytatott a helyi romákkal szemben, mindenféle bagatell szabálysértések miatt.

FONTOSABB ÁLLÁSPONTOK

Öt másik emberi jogi szervezettel együtt levélben fordultunk a belügyminiszterhez, az országos rendőr-főkapitányhoz és a Hajdú-Bihar megyei rendőr-főkapitányhoz 2013 szeptemberében, kérve, hogy vizsgálják ki a rendőrség eljárását a szeptember 5-i konyári eseményekkel kapcsolatban. A konyári, főleg cigány tanulókat oktató iskola előtt megállt egy busz, amelyről szélsőségesek szálltak le, akik helyi cigányok szerint megfélemlítették a gyerekeket cigányellenes bekiabálásaikkal. A rendőrség azonban nem indított eljárást.

A TASZ az alapjogi biztostól kérte, hogy indítványozza az önkormányzati törvény egy felhatalmazó rendelkezése alaptörvény-ellenességének megállapítását az Alkotmánybíróságon. A helyi önkormányzatok ugyanis önkényesen, törvényi garanciáktól mentesen bírságoznak az általuk „a közösségi együttélés alapvető szabályainak” minősített normák megszegőivel szemben. Az alapjogi biztos megerősítette álláspontunkat, miszerint az önkormányzatokat a közösségi együttélés szabályainak megalkotására felhatalmazó törvény veszélyes a jogbiztonságra nézve, és emiatt az Alkotmánybírósághoz fordult.

PARTNEREINK

Amnesty International Magyarország, Európai Roma Jogok Központja, Háttér Társaság, Nemzeti és Etnikai Jogvédő Iroda, Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány, Magyar Helsinki Bizottság

Jovánovics Eszter

romaprogram-vezető

BETEGJOGOK ÉS ÖNRENDELKEZÉS PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A program célja, hogy az állam az egészségügyi szolgáltatások igénybe vétele során szükségtelenül ne avatkozzon az egyének életébe, a döntési szabadság garanciái érvényesüljenek. Egyes sérülékeny csoportok esetén az is céljaink közé tartozik, hogy egyenlő eséllyel férjenek hozzá az egészségügyi ellátáshoz.

Kiemelt terület az egészségügyi önrendelkezési jog, amelynek keretében az abortusz, a meddőséggel kapcsolatos eljárások, a kötelező védőoltások és eutanázia kérdéskörével foglalkozunk hangsúlyosabban. Azért dolgozunk, hogy az önrendelkezési jogot ne lehessen indokolatlanul vagy ideológiai alapon korlátozni, akár a jogalkotás, akár a jogalkalmazás során.

Szintén e program keretében küzdünk a hajléktalanság kriminalizációja ellen.

Napi szinten jogsegélyt adunk a felmerülő kérdésekben, illetve stratégiaileg fontos ügyekben jogi képviseletet adunk.

A legsúlyosabb jogsértés napjainkban a hajléktalanság **rendészeti kezelése**. Jelenleg ismét büntethető a közterületen való életvitelszerű tartózkodás annak ellenére, hogy 2012 novemberében az Alkotmánybíróság egy korábbi – a jelenlegivel lényegében azonos – szabályozásról kimondta, hogy sérti az emberi méltósághoz való jogot. Erre válaszul az Alaptörvény negyedik módosításával a legmagasabb jogszabályi szintre emelték az otthontalan emberek élethelyzetének büntethetőségét. Mindezzel figyelmen kívül hagyva

a magyar és külföldi szervezetek figyelmeztetéseit is, így az ENSZ szélsőséges szegénységgel és lakhatással foglalkozó különmegbízottjai által megfogalmazott aggályokat is, ami a hajléktalanságot szabálysértéssé nyilvánító szabályozás felülvizsgálatára hívja fel Magyarországot.

Tiltakoztunk mind az Alaptörvény, mind a szabálysértési törvény ezirányú módosítása ellen: véleményeztük a jogszabályokat. Az Alaptörvénnyel kapcsolatos aggályainkat – sok más fenntartásunkkal együtt – jeleztük a Velencei Bizottságnak is, mely a mi álláspontunkat megerősítve szintén **elmarasztalta** hazánkat. Nyolc civil szervezettel együtt nyílt levelet írtunk a jogszabály-módosítást előterjesztő belügyminiszternek, hogy vonja vissza javaslatát. Az elfogadott jogszabályt is stratégiai pereskedés során, az emberi méltóság és a magánszfére védelme érdekében tervezzük megtámadni.

Stagnálás tapasztalható a betegjogok kikényszeríthetősége terén. Annak ellenére, hogy az egészségügyről szóló törvény széles katalógusát adja e jogoknak, a jelenleg hatályos szabályozás nem biztosít hatékony jogorvoslati lehetőséget azok sérelme esetére. E helyzet miatt többször felszólatunk: többszöri jogszabály-veleményezés, blogbejegyzések, előadások formájában. Mindezen túl jogsegély formájában igyekszünk segítséget adni minden esetben, a még meglévő fórumokra eljuttatni a panaszokat. Többször előfordult, hogy hivatalos út igénybe vétele nélkül – mintegy mediátorként – sikerült megoldást találni a felmerült problémára.

SIKEREINK

Sikeresen, a Romaprogrammal összehangolt munka eredményeképp visszaszereztük egy édesanya gyermekét, cselekvőképességét a mindennapi élet önálló viteléhez szükséges mértékben és a választójogát is. Ez az eset jól példázza, hogy a legsérülékenyebb személyek mennyire kiszolgáltatottak az állami önkénynek, és hatóságok hogyan tudnak beavatkozni magán-és családi életük legalapvetőbb kérdéseibe. Az anyát értelmi fogyatékosra hivatkozással cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezték és a gyermekét – rögtön azután, hogy a szülés után otthonukba érkeztek – állami gondozásba vették. Mindezt annak ellenére, hogy az anya élettársa a gyermekre teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tett. Képviselőt adtunk a bíróság előtti eljárásban, illetve segítettünk eligazodni a gyámhatósági eljárások útvesztőiben. Az ismételt elmeorvos-szakértői vizsgálat és érvelésünk alapján kiderült, hogy az édesanya cselekvőképességét szükségtelen teljesen kizárni, mivel rendelkezik a napi ügyintézéshez, és főképpen gyermeke felneveléséhez szükséges belátási képességgel.

FONTOSABB ÁLLÁSPONTOK

A jogszabály-veleményezések fontos részét képezik a programnak, így többek között az **„inzulin-rendelet”** módosítása, a **„művi meddővé tétel szigorítása”** a gyermekvédelmi- vagy a szabálysértési törvény kapcsán is megküldtük a jogalkotónak észrevételeinket.

Három másik szervezettel az EU Petíciós Bizottságához **fordultunk** a szülésznői függetlenség hiánya és ezzel összefüggésben a nők szabad választáshoz való joga kapcsán.

KIADVÁNYAINK

- Abortusz 1x1
- A szülő nők alapvető jogai

FILMEK

- **Hol tart ma az otthonszülés**
- **Mi nem így képzeljük el a rendet!**
- **Dolgoznak a hajléktalanok kityiltásán**

PARTNEREINK

Több nemzetközi szervezettel is szorosan együttműködünk. Az ASTRA, a Catholics for Choice és a Center for Reproductive Rights szervezetek a reprodukciós jogok tekintetében partnereink.

A FEANTSA-val együtt küzdünk a hajléktalanság kriminalizációja ellen. Az European Active Citizenship pedig a betegjogok területén végzett munkánk során fontos partnerünk.

A Város Mindenkié, Alternatal Egyesület, Patent - Patriarchátust Ellenzők Társasága, NANE - Nők a Nőkért az Erőszak Ellen Egyesület, Születésház Egyesület, TAVAM, Tizek Társasága, Egy Csepp Alapítvány, VIMOR, Nebáncs Egyesület

Bence Rita
betegjogi programvezető

HIV/AIDS PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A HIV/AIDS program jogvédelem és jogfejlesztés útján segíti a HIV-vel élők esélyegyenlőségét. Célja, hogy csökkenjen a HIV-vel élők életét megnehezítő stigma és megszűnjön a hátrányos megkülönböztetés, különös tekintettel az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és adatvédelem területén. Emellett fontos tevékenysége, hogy információ-átadással növelje a HIV-vel élők és más sérülékeny csoportok jogtudatosságát, valamint a társadalom HIV-vel kapcsolatos tudását.

SIKEREINK

2013 legnagyobb sikere, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság **kimondta**: sérti az egyenlő bánásmódot, ha egy egészségügyi szolgáltató nem lát el HIV-vel élőket a fertőzéssel össze nem függő esetekben. Az eljárás a TASZ a Központi Stomatológiai Intézet, valamint a magyar állam ellen indította, mert az Intézet ajtóra írva hirdette, hogy nem lát el HIV-vel élőket, illetve AIDS betegeket, és az állam, bár tudomása volt a rendszerszintű problémáról, nem tett semmit annak felszámolása érdekében. Az Intézetet a Hatóság elmarasztalta, míg a magyar államot képviselő Emberi Erőforrások Minisztériumának Egészségügyért Felelős Államtitkárságával sikerült egyezséget kötnünk. Ennek értelmében elkészült egy **tájékoztató** anyag, amelyet az EMMI az Országos Tisztifőorvosi Hivatalon valamint a GYEMSZI-n keresztül eljuttatott minden egészségügyi intézménybe. A tájékoztató anyag alapvető infektológiai ismereteket tartalmaz a HIV-ről és egyéb vér útján terjedő fertőző betegségekről, valamint felhívja a figyelmet az intézmények ellátási kötelezettségére. A tájékoztató anyag mellett az egyezés részét képezi a magyarországi HIV-vel kapcsolatos diszkriminatív jogszabályok, illetve kezelési szakmai protokollok fejlesztése, nemzetközi protokollok és gyakorlat alapján, valamint a vidéki HIV-centrumok létrehozása. A vidéki HIV-centrumok, amellyel, hogy javítják a vidéki HIV-vel élők gondozáshoz és kezeléshez való hozzáférését, hosszútávon csökkenthetik a HIV-vel élőkkel szembeni előítéleteket, amelyek főleg egészségügyi ellátásuk során érezhetőek. A HIV/AIDS program 2013 során folyamatosan részt vett a vidéki centrumok elindításának előkészítése témájában tartott egyeztetéseken.

EGÉSZSÉGÜGYI ADATOK VÉDELME, A HIV-FERTŐZÉS JELENTÉSE

A HIV-vel élők egyik legnagyobb aggodalma, hogy HIV-státuszuk avatatlan kezekbe kerül. Az egészségügyi adatok különleges személyes adatnak számítanak, a HIV-vel élők esetében különösen fontos a védelmük, hiszen a HIV mai napig erősen stigmatizált, számos előítéllettel és hátrányos megkülönböztetéssel járhat, ha valakinek kiderül pozitív státusza például a munkahelyén. A hatályos magyar szabályozásnak vannak gyengeségei, amelyek visszaélésekre adnak lehetőséget. Ilyen például a szakorvos jelentési kötelezettsége a háziorvos felé. Ez az úgynevezett „opt-out” rendszer lehetővé teszi, hogy a szakorvos bármilyen ellátással kapcsolatos adatot automatikusan továbbítsa a háziorvosnak, amennyiben a beteg ezt kifejezetten nem tiltja meg. A beteg felé nincs tájékoztatási kötelezettsége a szakorvosnak az adattovábbításról, így a legtöbb esetben a beteg nem is tudja, hogy joga lenne az adattovábbítást letiltani. A minisztériummal kötött egyezség keretében végrehajtott jogszabály monitorozásba ez a szabályozás is bekerült és javaslatot is tettünk az opt-out rendszer megváltoztatására, illetve a tájékoztatási kötelezettség bevezetésére.

Szintén adatvédelmi problémát jelent a HIV/AIDS megbetegedések járványügyi jelentésének a gyakorlata. A TASZ még 2009-ben fordult az adatvédelmi biztos hivatalához, mert az Országos Epidemiológiai Központ járványügyi jelentési gyakorlata és nyilvántartása nem felelt meg a jogszabályoknak. A HIV/AIDS megbetegedés, hasonlóan számos más fertőző betegséghez személyazonosításra alkalmatlan módon jelentendő, az OEK azonban a duplikációk elkerülése érdekében TAJ-azonosítót használ az új esetek jelentésénél és nyilvántartásuknál. Az adatvédelmi biztos 2010-es jelentésében megállapította a jogsértést, és felszólította az OEK-et, hogy szüntesse be a hatályos jogszabályoknak nem megfelelő gyakorlatát. Javaslatot is tett arra, hogyan kerülhető el a személyazono-

sító adatok használata és az esetek duplikációja, az OEK azonban azóta sem változtatta meg a gyakorlatát.

KORMÁNYZATI ELKÖTELEZETTSÉG HÍJÁN

A 2004-2010-ig tartó időszokról szólt Magyarország eddigi egyetlen Nemzeti AIDS Stratégiája. Bár a TASZ folyamatosan próbálta elérni, hogy készüljön egy új stratégia, számos tervezetet véleményeztünk és elküldtük hozzá javaslatainkat, de új stratégia mégsem készült el. A stratégia hiánya mellett, 2012-ben megszűnt a magyarországi AIDS-ellenes küzdelem koordinálásáért felelős Nemzeti AIDS Bizottság, a helyette 2013. január 1-jével megalakított Nemzeti HIV/AIDS Munkacsoport november 20-ig nem ülésezett. A HIV-területen a kormányzati **elkötelezettség** teljes hiánya figyelhető meg, miközben mind az új HIV-esetek, mind az AIDS megbetegedések száma drasztikusan megemelkedett az elmúlt időszakban.

PARTNEREINK

A TASZ nemzetközi szinten is jelen van a HIV/AIDS területen, programvezetőnk tagja az AIDS Action Europe (AAE) Irányító Bizottságának, valamint vezetőségi tag az European AIDS Treatment Group-ban (EATG) is. Ez a két szervezet irányítja az Európai Unió civil tanácsadói testületét az HIV/AIDS Civil Society Forumot. Programvezetőnk 2013. november 7-én az Európai Parlamentben rendezett „LMBTI egészség” nyilvános meghallgatáson EATG színekben beszélt az európai HIV-járvány problémáiról és a jó gyakorlatokról.

Anonim AIDS Tanácsadó Szolgálat, Háttér Társaság, PLUSS Egyesület, LMBT Szövetség, KÉK Pont Alapítvány, Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesülete, Civil AIDS Fórum.

Bagyinszky Ferenc
HIV/AIDS programvezető

FOGYATÉKOSÜGYI PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A fogyatékosügyi program az értelmi fogyatékossgal és pszicho-szociális fogyatékossgal élő emberek (köznapi szóhasználatnál pszichiátriai betegek) jogaival foglalkozik. A program célja, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként élhessenek, részt vegyenek a közös döntéshozatalban, az épekkkel közösen élhessenek, és szabadon hozhassanak döntést saját életükről. Ennek érdekében sürgetjük a tömegintézetek bezárását és a közösségi szolgáltatások elterjesztését, a gondnokság alá helyezés gyakorlatának megszüntetését és az érintettek politikai jogainak elismerését. Együttműködünk fogyatékos embereket és szüleiket tömörítő szervezetekkel, és saját eszközeinkkel mindent megteszünk annak érdekében, hogy a nyilvánosság tudomást szerezzen a fogyatékos emberek helyzetéről.

ÖNRENDELKEZÉS ÉS POLITIKAI RÉSZVÉTELI JOGOK

Nincs előrelépés az önrendelkezési jog és a politikai részvételi jogok területén. Magyarország olyan jogrendszerrel tartott és tart fenn továbbra is, amely súlyosan jogkorlátozó. A 2013-ban elfogadott új Polgári törvénykönyv továbbra is lehetőséget ad arra, hogy fogyatékos személyek cselekvőképességét életük szinte minden területére kiterjedően **korlátozzák**; akaratuk ellenére intézetbe lehet zárni őket vagy tiltakozásuk ellenére egészségügyi beavatkozásnak – akár abortuszhoz – vethetők alá. Magyarország Alaptörvénye lehetővé teszi azt, hogy a gondnokság alá

helyezett személyek választáshoz és választhatóság-hoz való jogát korlátozzák. Mindkét korlátozás jogsértő, és ellentétes a nemzetközi jog szabályaival. A TASZ ingyenes jogsegélyt és ügyvédi képviselést adott fogyatékos ügyfeleinek, hogy visszanyerjék cselekvőképességüket és választójogukat, illetve, hogy a gondnokság alá helyezési eljárásban ne veszítsék el azt. Nemzeti és nemzetközi szinten is felhívtuk a figyelmet a változtatás szükségességére, és kértük a köztársasági elnököt, hogy ne írja alá az új Polgári törvénykönyvet. Filmet készítettünk a jogsértésekről.

ISKOLÁSOK – TOVÁBBRA IS ISKOLA NÉLKÜL

A súlyosan, halmozottan fogyatékos gyerekek iskolázatása továbbra is megoldatlan: 3500-4000 gyerekről van szó, akiket még a gyógypedagógiai iskoláknak sem kötelessége felvenni. Az érintett családok ezért vagy lemondanak gyermekük iskolázatásáról vagy kénytelenek a sokszor távol elhelyezkedő bentlakásos intézetekbe küldeni őket, ha ott van iskolai ellátás. A magyar közoktatás továbbra sem ismeri el igazi pedagógiai tevékenységként a súlyosan, halmozottan fogyatékos gyerekek iskolázatását, amivel közvetten felelős az érintett családok szétszakadásáért és szegénységéért. A TASZ 2013-ban több alkalommal is felhívta a **nyilvánosság figyelmét** a jogsértésre, és támogatta az érintett családokat abban, hogy jogukat érvényesíteni tudják.

KÖZÖSSÉGI LAKHATÁS: EU-FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA ÉS A SZILVÁSVÁRADI FIASKÓ

Végre tényleges lépéseket tesz a magyar állam a fogyatékos személyek tömegintézményeinek bezárása és a közösségi szolgáltatások kialakítása érdekében. Annak ellenére, hogy az Európai Unió által nyújtott támogatásokat 2009-ben még újabb tömegintézmények építésére kívánták használni, a TASZ részvételével szervezett civil összefogás mára elérte, hogy ezeket a forrásokat legnagyobb részben közösségre integrált lakások és lakóotthonok építésére, vásárlására fordítják. Ennek révén 2013-tól közel 6 milliárd forintot költünk arra, hogy az eddig elszigeteltségben élő fogyatékos személyek visszatérjenek eredeti lakóhelyükre, közösségeikbe. A kiköltözés nem mindenhol mentes a helyi konfliktusoktól: Belpátfalván és Szilvásváradon nemcsak a helyi lakosság, hanem az önkormányzati képviselőtestületek is megpróbálták megakadályozni a fogyatékos emberek beköltözését. Miután a TASZ nyilvánosságra hozta a szilvásvárad-i képviselők kirekesztő megnyilvánulásait és döntését, a döntéshozók álláspontjuk gyors megváltoztatására kényszerültek: új döntést hoztak arról, hogy mind Belpátfalván, mind pedig Szilvásváradon létesítenek majd lakóotthonokat a települések belső körzetében.

FILMEK

2013-ban több filmet is készítettünk a programban. A Párisorban az iskolában című filmünk a súlyosan, halmozottan fogyatékos gyerekek oktatási jogairól szól. Megmutattunk, hogy uralják Európa térképét a tömegintézetek, rálátást biztosítottunk a fogyatékos és szegénység összefüggéseire Magyarországon. Kameránkkal ott voltunk a szilvásvárad-i képviselőtestületi ülésen és rögzítettük a fogyatékosok beköltözése ellen hozott döntésüket.

KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS – KÍSÉRLETEZÉS A JOGVÉDELEM ÚJ FORMÁIVAL

Egyértelmű előrelépés a lokális kezdeményezések támogatásának területén tapasztalható. A sérülékeny csoportokra támaszkodó emberi jogi kezdeményezések a jogfejlesztés legújabb eszközét jelenthetik. A TASZ támogatásával és részvételével közösségszervezés és aktív érdekérvényesítés kezdődött Egerben és környékén a Halmozottan Sérültek Heves Megyei Szülöszövetségével közösen. Az érintett családok 2013-ban aktív részesei lettek a helyi sajtónak, lobbiznak az egészségügyi hozzáférésért, és kezdeményezik a nagy létszámú intézmények bezárását, közösségi lakhatási szolgáltatások alapítását. A szülöszövetség célja, hogy még hatékonyabban, egyre önállóbban is érvényesítse érdekeit a helyi hatalommal szemben.

PARTNEREINK

Nemzetközileg is aktív a program, a Mental Health Europe szervezettel közösen készítettünk filmet az Európai Unió források felhasználásáról és a mentális zavarokkal élő személyek élettapasztalatairól. Az European Network on Independent Living szervezettel pedig együtt léptünk fel azért, hogy az Európai Unió forrásait hatékonyabban használják fel a tömegintézmények bezárása során.

Autisták Országos Szövetsége, Down Alapítvány, Központ a Fogyatékos Emberek Jogaiért Alapítvány, Mental Disability Advocacy Center, Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, Care Europe, OSF - Mental Health Initiative, Mental Health Europe, The Tizard Center - University of Kent

Verdes Tamás
fogyatékosügyi programvezető

DROGPOLITIKAI PROGRAM

A PROGRAMRÓL RÖVIDEN

A TASZ 1994 óta védi a drogfogyasztók szabadságjogait Magyarországon a bíróságokon és a drogpolitika majdnem minden elképzelhető fórumán, küzd a stigmatizáció és előítéletek ellen, kiáll a korrekt, tudományos bizonyítékokon alapuló tájékoztatás mellett. Álláspontunk szerint a büntetőjogi elrettentésen alapuló drogpolitika nem lehet sem hatékony, sem pedig igazságos, mivel sokkal nagyobb ártalmat okoz, mint a drogfogyasztás maga, amelyet egyébként sem képes megszüntetni vagy megelőzni. A TASZ egy olyan drogpolitikát tartana kívánatosnak, amely a tiltás helyett a szabályozást, a drogmentes társadalom helyett a drogfogyasztás ártalmainak csökkentését, a moralizálással szemben a pragmatizmust és együttérzést tekintti irányelvének. Oldalunk, a Drogrporter Magyarország legnépszerűbb drogpolitikai hírportálja, filmjeink nemzetközileg is elismertek.

A DROGMENTES MAGYARORSZÁG ILLÚZIÓJÁNAK BÚVÖLETÉBEN

Simicskó István államtitkár 2013. június 26-án, a drogellenes világnapon jelentette be, hogy a kormány drogpolitikájának célja, hogy 2020-ra kábítószer-mentessé kell tenni Magyarországot. Ennek érdekében új drogstratégiát alkottak és szigorították a Büntető törvénykönyv kábítószerrel kapcsolatos szakaszait. Miután a kormány 2010-ben elutasította az egy évvel azelőtt a szakma támogatásával elfogadott nemzeti drogstratégiát, az országnak három éven keresztül nem volt nemzeti drogstratégiája. A kormány által készített tervezetet a szakmai ernyőszervezetek mellett a TASZ is **bírálta**, mivel a zéró-tolerancia elvén és

a minden áron való drogmentesítést erőltető megközelítésen alapul, háttérbe szorítja az ártalomcsökkentést, nem állít fel világos prioritásokat és nem rendel a stratégiához megfelelő költségvetést. A kormány nem változtatott a drogstratégia szemléletén, viszont számos olyan célkitűzést is felvett a stratégiába, amelyet mi javasoltunk (például a tücsere program lefedettségének növelését). Miután a társadalmi egyeztetés lezárult, a végső szöveget 2013 májusában a kormány tovább módosította. Így például a címben a drogstratégia szót drogellenes stratégiára cserélte le, és azt a célkitűzést helyezte a középpontjába, hogy 2020-ra kábítószer-mentessé kell tenni Magyarországot. A **TASZ rámutatott arra**, hogy ez a célkitűzés utópisztikus, ráadásul alkalmas arra, hogy annak nevében az állam kirekesztő, megbélyegző módon kezelje a drogproblémákat. A drogstratégia parlamenti vitája során a stratégiát ellenző képviselők felhasználták a TASZ ezzel kapcsolatos anyagait is, azonban a kormánypárti többség megszavazta az országgyűlési határozatot, ami októberben hatályba lépett.

Szintén 2013-ban került sor az új büntető kódex parlamenti vitájára és elfogadására, amely jelentősen **szigorította** a kábítószerrel kapcsolatos büntetéseket. A TASZ az új büntető kódex társadalmi vitája során élesen kritizálta a javasolt módosításokat, rámutatva, hogy a büntetőjogi szigor 1998 után sem eredményezte a drogfogyasztás csökkenését, ellenben számos nem kívánt hatása volt, például 30%-kal kevesebb fiatal mert önként kezelésre jelentkezni. Bár a szakmai kritika hatására a törvényjavaslat végső szövege módosult ugyan, de így is jelentősen szigorodtak az elterelés választhatóságának feltételei (két éven belül csak egyszer) és a közoktatási intézmények területén való megszerzés és tartás büntetési tételei, ezenkívül

megsemmisítették a kábítószer-függőséggel kapcsolatos enyhítő jogszabályokat. A Btk. szigorodásával párhuzamosan a rendészeti gyakorlat szigorodását is megfigyelhettük, így például megszorodtak a fokozott rendőrségi ellenőrzések a nyári ifjúsági fesztiválok, illetve az ártalomcsökkentő programok körül. A szigorítás fő kárvallottjai a függők, akiknek kevesebb esélyük van az ellátórendszerbe kerülni, mint börtönbe. A másik csoport a diákok, akiket ezentúl három évig terjedő szabadságvesztés büntetés fenyeget, amennyiben az iskola területén bármilyen csekély mennyiségű kábítószerrel találunk náluk. Az előállítás esélyét tovább növelte az, hogy 2013 szeptemberétől a kormány a hátrányos helyzetű iskolákba bűnmegelőzési referensként hivatásos rendőröket vezényelt. A TASZ magyar és angol nyelven is online ismertetőt készített, hogy a fiatalokat tájékoztassa a szigorítás következményeiről, és széles körű tájékoztatást folytatott a médiában az iskolarendőrséggel kapcsolatos aggályok tudatosítása érdekében, illetve jogi segítséget nyújt azoknak a fogyasztóknak, akik bajba kerülnek.

A CIVIL ÉRDEKKÉPVISELET KIÜRESÍTÉSE

Az elmúlt három évben jelentősen csökkent a kábítószerügyi koordináció politikai súlya és romlott a szakmával való kapcsolata. A viszony már akkor megromlott, amikor a kormányzat a szakmai szervezetek kizárásával, véleménye ellenére hozott döntést a drogstratégiáról és a büntetőjogi szabályozásról. 2013-ban a szakadék tovább mélyült azzal, hogy rendeleti úton átalakították a Kábítószerügyi Koordinációs Bizottságot (KKB), a kormány döntéshozó és tanácsadó szervét, amely 2007 óta a civil szervezetek által két évente választott négy taggal (köztük a TASZ drogpolitikai programvezetőjével) egészült ki. A KKB-t csak kormányzati szereplőkből álló tárcaközi bizottsággá alakították át, és létrehoztak egy kizárólag civilekből álló Kábítószerügyi Tanácsot (KT), amelynek tagjait a kormány önkényesen nevezi ki. A TASZ, ami az elmúlt években sokat tett a KKB munkájának

fellendítése és transzparenszé tetele érdekében, véleményezte az új szabályozást. Rámutattunk, hogy azzal a civil érdekképviselőt kiüresedik. Magyarországon a dropprevenciával, kezeléssel és ártalomcsökkentéssel kapcsolatos szolgáltatásokat túlnyomórészt civil szervezetek nyújtják, fontos, ezek ernyőszervezetei megfelelően képviselve legyenek a KKB ülésein.

KÜZDELEM AZ ÁRTALOMCSÖKKENTÉSÉRT

A drogfogyasztás ártalmainak – fertőzések, halálos esetek – megelőzését célzó programok helyzete 2012-ben jelentősen romlott a költségvetési források drasztikus csökkenése miatt, a 2013-ban megjelent adatok szerint 35%-kal csökkent a kiosztott fecskendők száma. Ezzel párhuzamosan a heroin helyét átvették az új pszichoaktív stimulánsok, amelyeket jóval nagyobb gyakoriságban injektálnak, ezért miközben a fecskendőkhöz való hozzáférés csökkent, a steril tűk miatti igény nőtt. Hasonló folyamatok játszódtak le néhány évvel korábban Romániában is, ahol Magyarországhoz hasonlóan alacsony volt a HIV vírus előfordulása a drogfogyasztók körében, ez a helyzet azonban 2010 után megváltozott és **járvány tört ki**. Erről Bukarestben figyelemfelhívó dokumentumfilmet is készítettünk. **Magyarországon** a legsúlyosabb helyzet a Józsefvárosban **alakult ki**, ahol a Kék Pont által üzemeltetett tücsere körülbelül három ezer intravénás drogfogyasztóval lépett kapcsolatba, akik korábban láthatatlanok voltak az ellátórendszer számára.

PARTNEREINK

Kékpont Alapítvány, Magyar Addiktológiai Társaság, Dropprevenciós Alapítvány, ÁSZ Egyesület, Indít Alapítvány, MADRISZ, MDÁSZSZ

Sárosi Péter
drogpolitikai programvezető

A TASZ 1994 óta nyújt ingyenes jogi tanácsadást, esetenként pedig képviselést azok számára, akik a programjainkat érintő ügyekben hozzánk fordulnak. Évente nagyjából 700 megkeresés érkezik Jogsegélyszolgálatunkhoz, ezek 40 százaléka olyan ügy, amely nem tartozik a TASZ profiljába. Ilyen esetben más szervezethez irányítjuk az ügyfelet. A fennmaradó megkeresések 2013-ban a következő témákkal voltak kapcsolatosak (az arányok hozzávetőlegesek): csekély mennyiségű kábítószer fogyasztással (15 százalék), egészségügyi eljárásokban a betegeket megillető jogokkal (15 százalék), gondnokságot érintő eljárásokkal (10 százalék), illetve információszabadsággal (10 százalék).

Ingyenes jogi tanácsot adunk többek között adatvédelmi kérdésekben, segítséget nyújtunk közérdekű adatkérőknek, továbbá békés demonstrációt tervezőknek a gyülekezési jogszabályokkal kapcsolatban, illetve rágalmozással vádolt újságíróknak.

Jogsegélyszolgálatunkat keresték meg azok a fiatalok is, akik polgári engedetlenségi akció keretében vettek részt a Fidesz székházfoglalásában. Őket a garázdaság miatt indított büntetőeljárásban a TASZ ügyvédei képviselték, amelyet végül megszüntetett a nyomozó hatóság, nem értékelve bűncselekményként az engedetlenségi akciót.

Képviselünk gondnokság alatt álló embereket a gondnokság megszüntetése iránt indult bírósági eljárásokban, különösen olyan esetekben, amikor választójoguktól terveznek megfosztani embereket. Foglalkozunk a kötelező védőoltással összefüggő dilemmákkal, elsősorban az oltás visszautasításának következményeivel kapcsolatban. Az egészségügyi önrendelkezés keretein belül adunk tanácsot az eutanázia, az abortusz és az otthonszülés szabályozásával kapcsolatban, továbbá általános betegjogi kérdéseket (orvosi dokumentáció hiánya, nem megfelelő tájékoztatás, megalázó bánásmód az egészségügyi ellátásban) illetően. Jogsegélyszolgálatunk keretében adunk in-

gyenes jogi segítséget azoknak a HIV-vel élő személyeknek, akiknek sérült az egyenlő bánásmódhoz való joga.

A fentiek mellett képviseltük azokat a cukorbeteg embereket, akik egy intézkedés következtében elvesztették a támogatást a modern analóg inzulinhoz, mert annak megtartása nagyon szigorú és bizonyos esetekben betarthatatlan feltételekhez volt kötött. Az ombudsmant kértük, hogy vigye az ügyet Alkotmánybíróság elé. Még mielőtt az ügyet a bíróság megvizsgálta volna, a jogszabály legtöbb ember számára megnyugtató módon módosult. Így az Alkotmánybíróság nem állapította meg a diszkrimináció tilalom sérelmét. Rengeteg megkeresést kaptunk naponta telefonon, illetve e-mailen keresztül a cukorbetegeket rendkívül hátrányosan érintő rendelkezés miatt, akik közül közel húsz érintettnek nyújtottunk jogi képviselést.

Jogi képviselést nyújtunk továbbá gyűlöletbűncselekmény áldozatainak, ahogyan például a cigánygyilkosságokat vizsgáló perben három sértettet a TASZ ügyvédei képviseltek.

Egyre több megkeresést kapunk fiataloktól csekély mennyiségű kábítószerrel visszaélés miatt indult büntetőügyek kapcsán. Ilyenkor a büntetőeljárás menetéről, várható kimeneteléről illetve az elterelés intézményének szabályairól tájékoztatjuk őket. Az új Büntető Törvénykönyv júliusi hatálybalépése kapcsán különösen sok erre vonatkozó megkeresés érkezett hozzánk.

Jogsegélyszolgálatunkat a jogsegely@tasz.hu e-mail-címen, vagy a (06 1) 209 0046-os telefonszámon lehet elérni.

Vodál Anita
jogsegélyszolgálat munkatársa

VIDEÓPROGRAM

A TASZ video programja 2013-ban elnyerte a Hégető Honorka-díj megosztott különdíját, valamint a Kreatív magazin legjobb webes dokumentumfilmért járó díját és a 2013-as fődíjat.

A TASZ filmes programja 2013-ban is nagyon aktív volt. A teljesség igénye nélkül következzenek a legfontosabb filmjeink. A drogpolitika terén: a Kreatív Magazin Webvideo versenyének fődíját nyertük el az InSite-ról, Észak-Amerika egyetlen legálisan működő intravénás kábítószer-használó szobájáról készített filmünkért. Az Insiteban több mint egymillió belövést felügyeltek 2003 óta, és egyetlen haláleset sem történt. Bemutattuk Portugália és Bulgária ártalomcsökkentő úttörőit, és kampányoltunk azért, hogy Romániában támogassa az állam az életmentő tücsere programokat, hiszen a forráshiány miatt az ártalomcsökkentő programok sorra állnak le, pont akkor, amikor a kábítószer-használók körében kitört a HIV járvány, és nagyobb szükség lenne a programokra, mint valaha. Idén is jelentkeztünk az ENSZ kábítószerügyi éves gyűléséről Bécsből, bemutattuk Csehország progresszív drogpolitikáját. Az Indexen publikáltuk a mexikói drogháborút és következményeit bemutató filmünket. Folytattuk a drogháború költségeit bemutató sorozatot, a harmadik részben azt jártuk körül, hogy a kábítószeresek feketepiaci miként ássa alá egész régiók stabilitását és hogyan tartja fenn a háborúkat és gerjeszti a konfliktusokat. Tudósítottunk a vilniusi ártalomcsökkentő konferenciáról és mi voltunk a hivatalos filmesei a legnagyobb amerikai drogpolitikai konferenciának is Denverben. Az Egyesült Államokban két államban is népszavazáson döntöttek arról, hogy legalizálják a marihuánát. Mindkét helyszínen ott jártunk, és filmjeinkben bemutattuk a washingtoni és a coloradói modellt is. Az összes drogpolitikai témájú filmünk elérhető a http://drogriporter.hu/en/hclu_tv címen. Bemutattuk a Kék Pont csak nőknek kidolgozott tücsere és segítő programját is.

Romaprogramunk mellett, hogy az Esélytelenül című, három év tapasztalatait összefoglaló, decem-

berben megjelenő filmünkön dolgozott, továbbra is gyártott kisfilmeket. Tudósítottunk a szélsőségesekre támadó romák tárgyalásáról a sajobabonyi és a miskolci ügyekben. Valamint beszámoltunk a konyári esetről is, amikor futball huligánok félemlítették meg egy iskola cigány tanulóit. Bemutattuk azt is, hogy a rendőrség miként zaklatta szabálysértési bírságokkal a romákat a gyöngyöspatai események után.

A TASZ többi programja is készített filmeket 2013-ban. Bemutattuk, hogy hol tart az otthonzülés ügye, publikáltuk az Alkotmány nem játék! elnevezésű tüntetésről. Filmeztünk a parlagfű botrányról, és a ne ird alá János tüntetést is nyomon követtük. Forgattunk a Tomcat uszításával kapcsolatos tárgyalásról és arról, hogy a TASZ védte a Fidesz székházfoglalóit. Bemutattuk, hogy uszítás volt Devecseren, és fontos filmünk jelent meg a szólásszabadság büntetőjogi korlátozásáról, ami öncenzúrára kényszeríti a politikai viták résztvevőit, így az újságírókat is.

Takács István Gábor

videóprogram-vezető

Függetlenségünk megőrzése érdekében a TASZ nem fogad el támogatást a magyar államtól, a kormánytól és politikai pártoktól. Azonban az Ön támogatása kiemelten fontos számunkra! Amennyiben egyetért céljainkkal, kérjük, támogassa a TASZ munkáját!

CIB Bank: 11110104-18067109-10000001

MagNet Bank: 16200216-00089166

---

*Egyéb támogatási lehetőségekről honlapunkon
bővebben olvashat:*

<http://tasz.hu/tamogatas>
